

5. Lang M. BEPS Action 6: Introducing an Antiabuse Rule in Tax Treaties / M. Lang // Tax Notes International. – 2014. – Vol. 74. – No. 7. – P. 655-664.
6. Model Tax Convention on Income and on Capital. Condensed version, 22 July 2010. – Paris : OECD Publications, 2010. – 466 p.
7. Tanoarch s.r.o. v. Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky, Judgment of the ECJ (Seventh Chamber) of 27 October 2011, C-504/10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-504/10>
8. Halifax plc, Leeds Permanent Development Services Ltd and County Wide Property Investments Ltd v. Commissioners of Customs & Excise, Judgment of the ECJ (Grand Chamber) of 21 February 2006, C-255/02 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-255/02#>
9. EU Commission Recommendation of 06.12.2012 on aggressive tax planning, C (2012) 8806 final [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/tax_fraud_evasion/c_2012_8806_en.pdf

УДК 341.232.2:343.57

ПРАВОВА УЧАСТЬ ИНТЕРПОЛУ В МІЖНАРОДНИХ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ

Столярський О.В.,
к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права
Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті досліджуються особливості правової участі Інтерполу в міжнародних кримінально-правових відносинах. Визначається специфіка діяльності його основних органів у сфері координації зусиль держав щодо протидії міжнародній злочинності. Аналізуються основні норми Статуту Інтерполу в зазначеній сфері.

Ключові слова: правова участь, Інтерпол, міжнародні кримінально-правові відносини, протидія, злочинність.

Столярский О.В. / ПРАВОВОЕ УЧАСТИЕ ИНТЕРПОЛА В МЕЖДУНАРОДНЫХ УГОЛОВНО-ПРАВОВЫХ ОТНОШЕНИЯХ / Львовский национальный университет им. И. Франко, Украина

В статье исследуются особенности правового участия Интерпола в международных уголовно-правовых отношениях. Определяется специфика деятельности его основных органов в сфере координации усилий государств по противодействию международной преступности. Анализируются основные нормы Устава Интерпола в указанной сфере.

Ключевые слова: правовое участие, Интерпол, международные уголовно-правовые отношения, противодействие, преступность.

Stolyarskiy O.V. / LEGAL PART OF THE INTERPOL INTERNATIONAL CRIMINAL LAW RELATIONS / Lviv national University. I. Franko, Ukraine

This article examines the peculiarities of legal participation of Interpol in international legal relations. Is determined by the specifics of its main bodies in the sphere of coordination of States efforts to combat international crime. Analyse the main provisions of the articles of Interpol in this area.

Interpol is one of the leading specialized international organizations in the fight against crime. This body, created at the initiative of the police structures, has become a unique education that enables the international community to combat crime and ensure the rights of man and citizen. The Supreme body of the Interpol General Assembly, which consists of delegations of member States and meets every three years. The General Assembly elects the governing body with a narrow mandate and a more narrow composition – the Executive Committee, headed by the President. Permanent working body of the organization is the General Secretariat, which is headed by the Secretary General. However, in the Interpol system is the body, the like of which is not in the structure of other international organizations such as the National Central Bureau, acting in police systems of the participating countries and is simultaneously structural units of Interpol. The final link of the structure of Interpol has consultants (advisors).

The General Assembly is the Supreme body of the International criminal police organization. Each member country of Interpol directs the General Assembly delegation, the quantitative composition which is nowhere specified. Dopolnuvanje Committee – an elected body of the International criminal police organization, which in the period between sessions of the General Assembly carries out all its functions under the Charter. The Executive Committee monitors the implementation of recommendations of the General Assembly, the Secretary-General supervises and prepares the agenda of the regular session of the General Assembly. The Executive Committee consists of a President, four Vice-presidents and nine delegates. The General Secretariat is a permanent service of Interpol. According to Art. 26 of the Charter of the organization of the General Secretariat monitors the implementation of decisions of the General Assembly and the Executive Committee. The General Secretariat is the international center of struggle and crime, and acts as a specialized and information center. It makes permanent the authority on behalf of the organization and liaise with national and international bodies and institutions. The main part of the work rests with the General Secretariat. He liaises with national and international bodies and institutions, and promoted through the National Central Bureau of the police investigations.

The General Secretariat prepares and issues all publications of Interpol. In addition, he assumes the duties of the working machine during the session of the General Assembly, the meetings of the Executive Committee, of all commissions and committees. General Secretariat of the planning work for the next year and supports direct and constant contact with the President of the organization. The General Secretariat consists of the Secretary-General, administrative and technical staff and specialists who perform the daily duties of the organization. The Secretary-General directs all activities of the General Secretariat. He is the initiator of drawing up the agenda of the session of the General Assembly or the Executive Committee, the establishment of commissions and committees. The General Secretariat collects information about the perpetrators of international crimes and crimes with an international element, leads quickly-reference filing, coordinating internationally wanted criminals, and actions of different countries to solve crimes, prepares and publishes the publication of Interpol. So, Interpol is an important form of cooperation among States in combating crimes of an international character. For participation of Interpol in the fight against these crimes need fixing their part in Conventions and agreement States to cooperate with the International criminal police organization, that is, strict adherence to the universally recognized principle of modern international law – the principle of respect for state sovereignty.

Key words: legal participation, Interpol, international criminal law relations, fighting, crime.

Інтерпол є однією з провідних спеціалізованих міжнародних організацій у боротьбі зі злочинністю. Ще в кінці XIX століття, в 1889 році, на установчому засіданні Міжнародного союзу кримінального права була висловлена ідея щодо узгодження дій поліцейських служб різних країн у боротьбі з міжнародною злочинністю. Звісно, це потребувало створення відповідної міждержавної організації. У 1905 році на міжнародній конференції криміналістів германомовних держав зроблено спробу об'єднати зусилля в боротьбі проти міжнародної злочинності [1, с. 15].

Однак, слід зазначити, що питання боротьби з міжнародною злочинністю обговорювали вже на початку XX століття на багатьох конференціях і конгресах: у 1905 році – у Буенос-Айресі, в 1909 році – в Мадриді, в 1912 році – в Сан-Пауло і в 1913 році – у Вашингтоні.

З 14 по 20 квітня 1914 року в Монако після дворічної підготовчої роботи спеціального комітету відбувся I Міжнародний конгрес кримінальної поліції. На конгресі були представлені кримінальної поліції 24 держав.

До порядку денного конгресу ввійшли такі питання:

- 1) уніфікація процедури екстрадиції злочинців;
- 2) міжнародна превентивна антропометрія;
- 3) впровадження відділу з обліку міжнародної кримінальної інформації;
- 4) розроблення заходів прискорення і спрощення арешту злочинців [2, с. 86].

За свідченнями учасників, ініціатором конгресу став глава держави Монако герцог Альберт I, і підставою для цього була крадіжка із герцогського палацу, вчинена бандою міжнародних аферистів, серед яких була красива жінка. Вона познайомилася з герцогом під ім'ям княжни Софії, зуміла завоювати довіру і відволікти його в момент здійснення крадіжки у герцогському замку [3, с. 14]. Учасники конгресу звернулися до уряду Монако з проханням взяти на себе ініціативу зі створення у Парижі міжнародних комісій із розроблення уніфікованих стандартів посвідчень особи й організації єдиного міжнародного бюро ідентифікації міжнародних злочинів. Була досягнута домовленість про проведення через два роки 2 Міжнародного конгресу кримінальної поліції у Бухаресті.

Після закінчення Першої світової війни деякі держави через зростання злочинності, особливо на ґрунті наркоманії та алкоголізму, повернулися до ідеї об'єднання зусиль кримінальної поліції різних країн. Так, керівник королівського жандармського корпусу Голландії Ван Хутен запропонував створити національні поліцейські центри у всіх країнах-учасниках, які б підтримували між собою постійні контакти. За його задумом Ліга Націй мала керувати діяльністю національних поліцейських органів через спеціально створений міжнародний орган.

З ініціативи колишнього начальника поліції Відня і экс-федерального канцлера Йогана Шобера з 3 по 6 вересня 1923 року у Відні відбувся Міжнародний поліцейський конгрес. У роботі конгресу взяли участь представники правоохоронних органів та дипломати з Австрії, Бельгії, Чехословаччини, Данії, Єгипту, Франції, Німеччини, Греції, Голландії, Угорщини, Італії, Японії, Латвії, Польщі, Румунії, Швеції, Швейцарії, Туреччини і Сполучених Штатів Америки. Конгрес заснував 7 вересня 1923 року Міжнародну комісію кримінальної поліції (МККП) [4, с. 25]. Вона обрала своєю резиденцією Відень. Із тих пір ця дата вважається днем Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу. У травні 1924 року Міжнародна комісія кримінальної поліції прийняла резолюцію з п'яти важливих питань, які визначили напрям дій на багато років вперед:

- створення інформаційних відділень зі збору фактів про міжнародну злочинність;
- розроблення систем доказів і міжнародний розшук злочинців;
- організування відділень з ідентифікації людей на відстані;

- видання газети міжнародної поліції;
- створення спільної програми із запобігання і виявлення підроблених банкнот і документів [3, с. 16].

Друге засідання відбулося у 1926 році у Відні, де була прийнята 21 резолюція. Під час роботи було підтримано пропозицію представника Бельгії Кеффера про проведення в Берліні в цьому ж році Конгресу Міжнародної кримінальної поліції [3, с. 17].

Берлінський конгрес Міжнародної комісії кримінальної поліції (МККП), що відбувся з 17 по 30 вересня 1926 року, зібрав 245 учасників. Головним питанням стало питання щодо проблеми екстрадиції. Чергові конгреси МККП пройшли в 1934 році – у Відні, у 1935 році – Копенгагені, в 1936 році – Белграді, у 1937 році – Лондоні, в 1938 році – Бухаресті. За ці роки Комісія створила картотеку особливо небезпечних злочинців, яка складалася з більш як ста тисяч осіб. У 1938 році після захоплення Австрії фашистською Німеччиною Інтерпол фактично перейшов під її контроль. Штаб-квартира з Відня була переведена в Берлін і стала частиною Головного управління імперської безпеки Третього рейху [5, с. 37].

Організація набула свого статусу лише після закінчення Другої світової війни. У 1946 році з 3 по 5 червня представники 17 держав зібралися в Брюсселі з метою відтворення Міжнародної комісії кримінальної поліції. Головний інспектор Міністерства юстиції Бельгії М. Луваж і глава Французької кримінальної поліції при Міністерстві внутрішніх справ М. Луне Дукло були обрані відповідно Президентом і Генеральним секретарем МККП [3, с. 18]. Учасниками відтвореної МККП стали 19 країн: Бельгія, Чилі, Данія, Єгипет, Франція, Греція, Голландія, Іран, Люксембург, Норвегія, Польща, Португалія, Швеція, Швейцарія, Чехословаччина, Туреччина, Великобританія, Сполучені Штати Америки й Югославія. Правовою основою діяльності Комісії стало Тимчасове положення, однак воно не відповідало умовам післявоєнних років [4, с. 46].

Через 10 років, 13 липня 1956 року, у Відні на ювілейній 25 сесії Генеральної Асамблеї МККП був прийнятий новий Статут, у ст. 1 якого з'явилася нова назва Організації – Міжнародна організація кримінальної поліції (МОКП) – Інтерпол [6]. Спочатку штаб-квартира Організації перебувала в Парижі, а з 1989 року – в Ліоні. Друга половина 1950-х років стала періодом швидкого зростання Інтерполу, і в 1960 році його членами були 65 держав світу [4, с. 44]. Період «холодної війни» позначився і на участі країн соціалізму в діяльності Інтерполу. Вони поновили ряди Організації. Однак у 1973 році Румунія, а в 1981 році – Угорщина знову стали членами Інтерполу. Із цього моменту й інші соціалістичні країни стали вступати в Інтерпол.

Спочатку Інтерпол розглядався ЕКОСОП ООН як неурядова організація. З 1982 року йому надано в ООН статус міжнародної міждержавної організації. Генеральна Асамблея ООН у своїй резолюції, прийнятій 15 жовтня 1996 року, підтвердила статус Інтерполу як спостерігача на Генеральній Асамблеї ООН. У 1996 році на 65 сесії Генеральної Асамблеї, що відбулася в Туреччині, Президентом Інтерполу був обраний представник Японії Тошінорі Канемото. Він народився в 1945 році і служив у поліції з 1968 року. Фахівець у галузі боротьби з організованою злочинністю. З 1980 по 1983 рік працював першим секретарем посольства Японії у Франції. У 1987–1989 роках очолював Національне центральне бюро (НЦБ) Інтерполу в Японії. У 1994–1995 роках керував Національним науково-дослідним інститутом кримінальних розслідувань. Остання його посада – начальник Департаменту зовнішніх зв'язків Федеральної поліції Японії. А вже 8 липня 1997 року в Нью-Йорку Генеральний секретар ООН Кофі Аннан і Президент Інтерполу Тошінорі Канемото підписали Угоду про співпрацю між Організацією Об'єднаних Націй та Інтерполом. Сферою співробітництва стали бо-

ротьба з транснаціональною та внутрішньодержавною злочинністю, надання світовій спільноті допомоги в організації заходів щодо попередження злочинів, забезпечення дійсності повноважень міжнародних інститутів правосуддя, створених ООН, формування єдиної бази для аналізу кримінального законодавства світових держав [7, с. 40].

У період з 30 жовтня по 4 листопада 2000 року в Греції відбулася 69-та сесія Генеральної Асамблеї Інтерполу, на якій були присутні представники понад 120 держав-учасниць цієї організації, а також спостерігачі з різних міжнародних організацій, керівники поліцейських відомств. На сесії відбулися вибори нового Президента і Генерального секретаря Інтерполу. Президентом Інтерполу був обраний 54-річний Хесус Еспігарес Міра. З 1968 року він працює на різних посадах у національній поліції Іспанії. Очолював підрозділ Барселони, був Генеральним секретарем поліцейських сил Мадрида, комісаром поліції у Східній Андалузії [7, с. 101]. У 1996 році Х. Міра був призначений директором відділу карного розшуку Іспанської кримінальної поліції. У 1998 році на Генеральній Асамблеї Інтерполу, що відбувалася в Каїрі, його обрано у виконком цієї організації.

Інтерпол проводить практичну роботу з боротьби зі злочинністю у міжнародному масштабі шляхом забезпечення широкого взаємного співробітництва всіх національних органів кримінальної поліції, розвитку установ із попередження злочинності і боротьби з нею. Інтерполу, відповідно до Статуту, заронена будь-яка діяльність, що зачіпає питання політичного, військового, релігійного або расового характеру [6].

Діяльність Інтерполу полягає в тому, щоб забезпечити широку взаємодію національних органів кримінальної поліції в рамках законодавств країн і в дусі Загальної декларації прав людини, сприяти попередженню і боротьбі з кримінальною злочинністю [8, с. 7].

Вищим органом Інтерполу є Генеральна Асамблея, яка складається з делегацій держав-учасниць і збирається раз на три роки. Генеральна Асамблея обирає адміністративний орган із більш вузькими повноваженнями і більш вузьким складом – Виконавчий комітет, очолюваний Президентом. Постійним робочим апаратом організації є Генеральний секретаріат, очолює який Генеральний секретар. Разом із тим у системі Інтерполу є орган, подібного якому немає в структурі інших міжнародних організацій, – Національні центральні бюро (НЦБ), що діють у поліцейських системах країн-учасниць і є одночасно структурними одиницями Інтерполу. Завершальною ланкою структури Інтерполу є консультанти (радники) [6].

Генеральна Асамблея – вищий орган Міжнародної організації кримінальної поліції. Кожна країна-учасниця Інтерполу надсилає до Генеральної Асамблеї делегацію, кількісний склад якої ніде не обумовлений. Доповнюваний комітет – виборний орган Міжнародної організації кримінальної поліції, який у період між сесіями Генеральної Асамблеї здійснює всі її функції відповідно до Статуту. Виконавчий комітет стежить за впровадженням рекомендацій Генеральної Асамблеї, контролює діяльність Генерального секретаря, готує порядок денний чергової сесії Генеральної Асамблеї. Виконавчий комітет складається з президента, чотирьох віце-президентів і дев'яти делегатів. Усі вони є представниками різних країн Європи, Азії, Африки й Америки. Президента обирають на чотири роки, віце-президентів і делегатів – на три [2, с. 111].

Генеральний секретаріат – постійна служба Інтерполу. Відповідно до ст. 26 Статуту організації Генеральний секретаріат відстежує впровадження рішень Генеральної Асамблеї і Виконавчого комітету. Генеральний секретаріат є міжнародним центром боротьби зі злочинністю і діє як спеціалізований та інформаційний центр. Він здійснює постійні повноваження від імені організації і підтримує зв'язок з національними та міжнародними органами та

установами. Головна частина роботи лежить на Генеральному секретаріаті. Він підтримує зв'язок з національними та міжнародними органами та установами і сприяє через Національні центральні бюро проведенню поліцейських розслідувань [6].

Генеральний секретаріат готує і видає всі публікації Інтерполу. Крім того, він переймає на себе обов'язки робочого апарату в період сесії Генеральної Асамблеї, засідань виконавчого комітету, всіх комісій і комітетів. Генеральний секретаріат планує роботу на черговий рік і підтримує прямий і постійний зв'язок з Президентом організації. Генеральний секретаріат складається з Генерального секретаря, адміністративно-технічного персоналу і фахівців, які виконують повсякденні обов'язки організації. Генеральний секретар керує всією діяльністю Генерального секретаріату. Він є ініціатором складання порядку денного сесії Генеральної Асамблеї або засідань Виконавчого комітету, створення комісій і комітетів. Генеральний секретаріат збирає інформацію про злочинців, які вчинили міжнародні кримінальні злочини і злочини з міжнародним елементом, веде оперативну-довідкову картотеку, координує міжнародний розшук злочинців, а також дії різних країн із розкриття злочинів, готує і видає публікації Інтерполу. У Генеральному секретаріаті діють чотири відділи: загальних питань, координування поліцейського співробітництва, науково-дослідний (з питань юридичного та кримінологічного характеру), редакція журналу «Міжнародний огляд кримінальної поліції» [2, с. 112].

Згідно зі ст. 32 Статуту кожна країна, що вступила в Інтерпол, має створити в структурі поліцейської служби Національне центральне бюро. Це робочий апарат, який створює у себе кожна країна – член організації. Він призначений для підтримання постійного зв'язку з Генеральним Секретарем і Національними центральними бюро інших країн. Національні центральні бюро зазвичай діють у складі Міністерства внутрішніх справ. Ім держава делегує право вирішувати в Інтерполі свої інтереси [6].

Інтерпол організує співробітництво держав у боротьбі з міжнародними кримінальними злочинами, а також зі звичайними кримінальними злочинами, що мають міжнародний елемент. Відповідно до ст. 3 Статуту Інтерпол не займається діями, вчиненими з політичних мотивів [6]. Характерною особливістю діяльності Інтерполу є те, що Міжнародна організація кримінальної поліції сама не переслідує міжнародну кримінальну злочинність, а лише координує зусилля держав і надає їм технічну допомогу [9, с. 72].

Участь Інтерполу у боротьбі з міжнародними кримінальними злочинами, пов'язаними з безпекою польотів цивільної авіації, – порівняно новий напрям у діяльності організації. Міжнародна організація цивільної авіації на своїй конференції, що проходила в Токіо, визнала усі ці злочини міжнародними кримінальними злочинами і прийняла відповідну Конвенцію, що дало змогу Інтерполу більш активно включитися у боротьбу з ними. Інтерпол має постійний зв'язок з ІКАО і розробив низку рекомендацій щодо боротьби з незаконним втручанням у діяльність цивільної авіації. Країнам було запропоновано посилити охорону аеропортів та їхніх наземних служб, забезпечити безпеку літаків на землі й у повітрі. Генеральний секретаріат Інтерполу також координує збір інформації про правові підстави щодо застосування заходів зі встановлення юрисдикції держав над такими міжнародними кримінальними злочинами. З метою більш детального вивчення всіх проблем, пов'язаних з безпекою польотів цивільної авіації, Інтерпол рекомендував країнам додатково розглянути їх на регіональних конференціях. Такі обговорення проводяться регулярно. У 1978 році Інтерпол провів колоквіум з питань попередження незаконних акцій проти цивільної авіації, на якому були присутні представники багатьох країн, авіакомпаній і міжнародних організацій.

Генеральний секретаріат організовує зазначені регіональні конференції. Наприклад, у 1987 році проходили регіональні конференції в Панамі для Американського регіону, у Веесбадені (ФРН) – для Європейського регіону і для Азійського регіону – в Токіо [10, с. 9].

Особливістю роботи Інтерполу є його тісне співробітництво з ООН, яке відбувається, перш за все, через Комісію із запобігання злочинності і кримінального правосуддя [7, с. 7].

Окрім Статуту Інтерполу, діяльність Інтерполу керується Правилами внутрішнього поліцейського співробітництва і внутрішнього контролю за архівами Інтерполу [3, с. 154].

Підсумовуючи діяльність Інтерполу, необхідно вказати на його позитивну роль, пов'язану з міжнародним співробітництвом держав у боротьбі з кримінальною злочинністю міжнародного характеру.

Будь-яка країна, яка є членом Інтерполу, тільки виграє в боротьбі з міжнародними кримінальними злочинами і кримінальними злочинами з міжнародним елементом. Потрібно також зауважити, що в Інтерполі є чому повчитися і в боротьбі з організованою злочинністю. Основою його успіху, як і будь-якої поліцейської служби нині, стала новітня електронно-обчислювальна техніка. Встановлений в Ліоні «електронний мозок» Інтерполу дає змогу одночасно обробляти до 250 тисяч досьє. У нього закладена вся наявна в розпорядженні організації кримінальна картоте-

ка. Завдяки їй Інтерпол може в лічені секунди видати за запитом будь-якої країни – учасниці повне досьє на кожного із 120 тисяч злочинців, чий імена закладені в пам'ять ЕОМ. Вважається, що протягом року Інтерпол розглядає до 18 тисяч справ [11, с. 70].

На завершення варто погодитися з О.М. Бандуркою, котрий стверджує, що основне призначення Інтерполу полягає у сприянні діяльності служб кримінальної поліції різних держав шляхом координації і кооперації здійснюваних ними спільних операцій та у виконанні функцій світового центру розробки спільної поліцейської стратегії та тактики боротьби з кримінальною злочинністю міжнародного характеру [12, с. 5].

Таким чином, можна стверджувати, що участь Інтерполу в міжнародних кримінально-правових відносинах є важливою формою співробітництва держав у боротьбі з кримінальними злочинами міжнародного характеру. Для такої участі Інтерполу у боротьбі із зазначеними злочинами необхідне закріплення їх складу у Конвенціях і згода держав на співробітництво з Міжнародною організацією кримінальної поліції, тобто суворе дотримання загальноновизнаного принципу сучасного міжнародного права – принципу поваги державного суверенітету. Цей орган, створений за ініціативою поліцейських структур, став унікальним утворенням, що дає змогу світовій спільноті протистояти злочинності та забезпечувати права людини і громадянина.

ЛІТЕРАТУРА

1. Родинов К.С. Интерпол: миф и действительность / К.С. Родинов // М., 1982. – С. 15–72;
2. Бельсон Я.М. Интерпол в борьбе с уголовной преступностью / Я.М. Бельсон // М. – 1989. – С. 86–112.
3. Овчинский В.С. Интерпол в вопросах и ответах : Учеб. пособие / В.С. Овчинский // 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М. – 2008. – 368 с.
4. Родионов К.С. Интерпол: вчера, сегодня, завтра. – М., 1990. – С. 25–46.
5. Филатов В.П. Интерпол – Международная организация криминальной полиции // Московский журнал международного права. – 1997. № 3 (27). – С. 37.
6. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу від 13.06.1956 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_142
7. Самарин В.И. Интерпол. Международная организация уголовной полиции / В.И. Самарин // СПб: Питер, 2004. – 202 с.
8. Progress Report // International Criminal Police Review. 43 Year – November-December -1988. – № 415. P. 6-9.
9. Родинов К.С. Интерпол: миф и действительность / К.С. Родинов // М., 1982. – С.15– 72;
10. International Criminal Police Review. – 1988. – № 415. – P. 9.
10. Дайчман И. Интерпол. Всемирная система борьбы с преступностью / И. Дайчман // М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. – 480 с.
11. Бандурка О.М. Интерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Наук.-практ. посібник / О.М. Бандурка // Харків : Держ. Спеціалізоване вид-во «Основа», 2003. – 324 с.